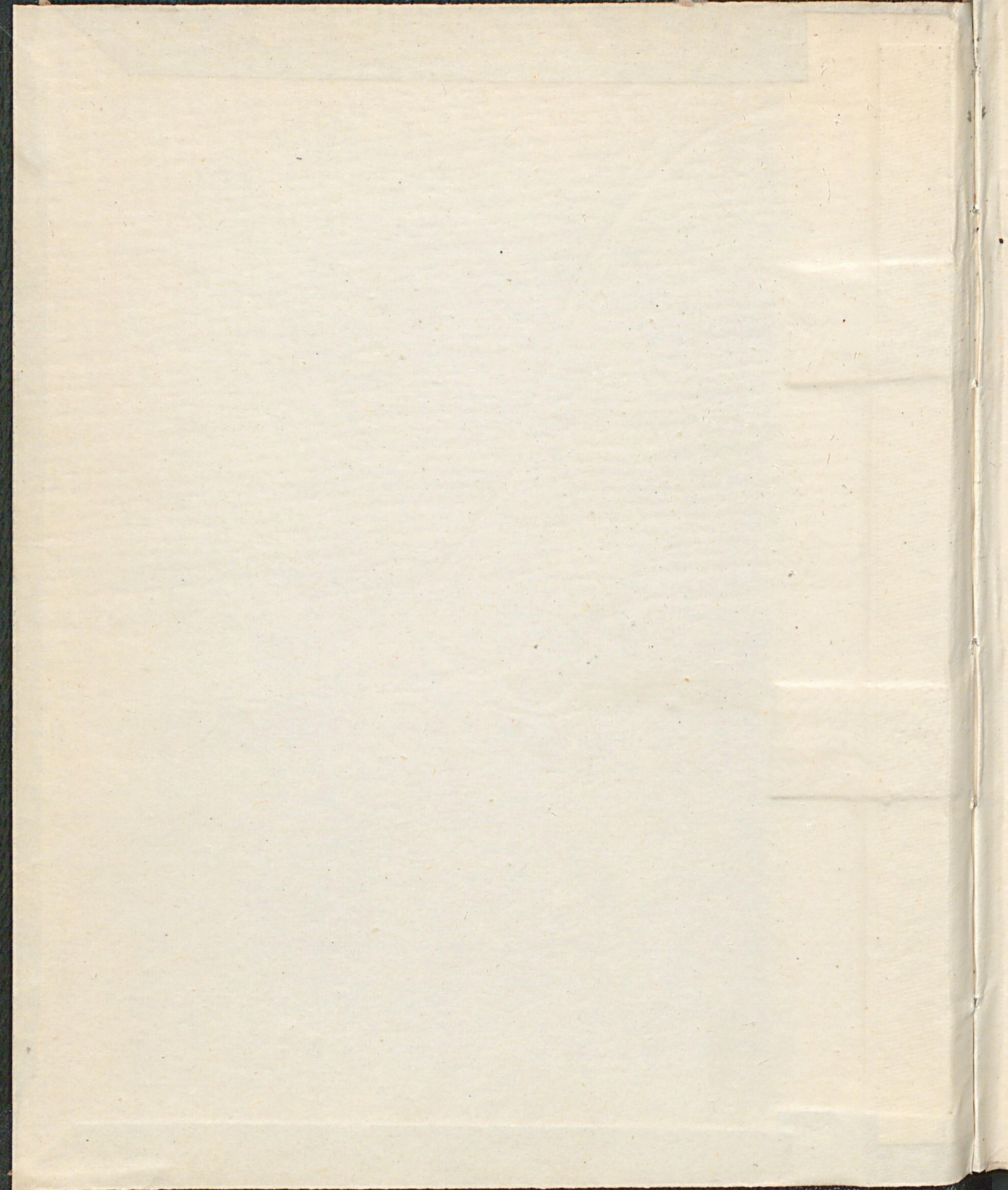

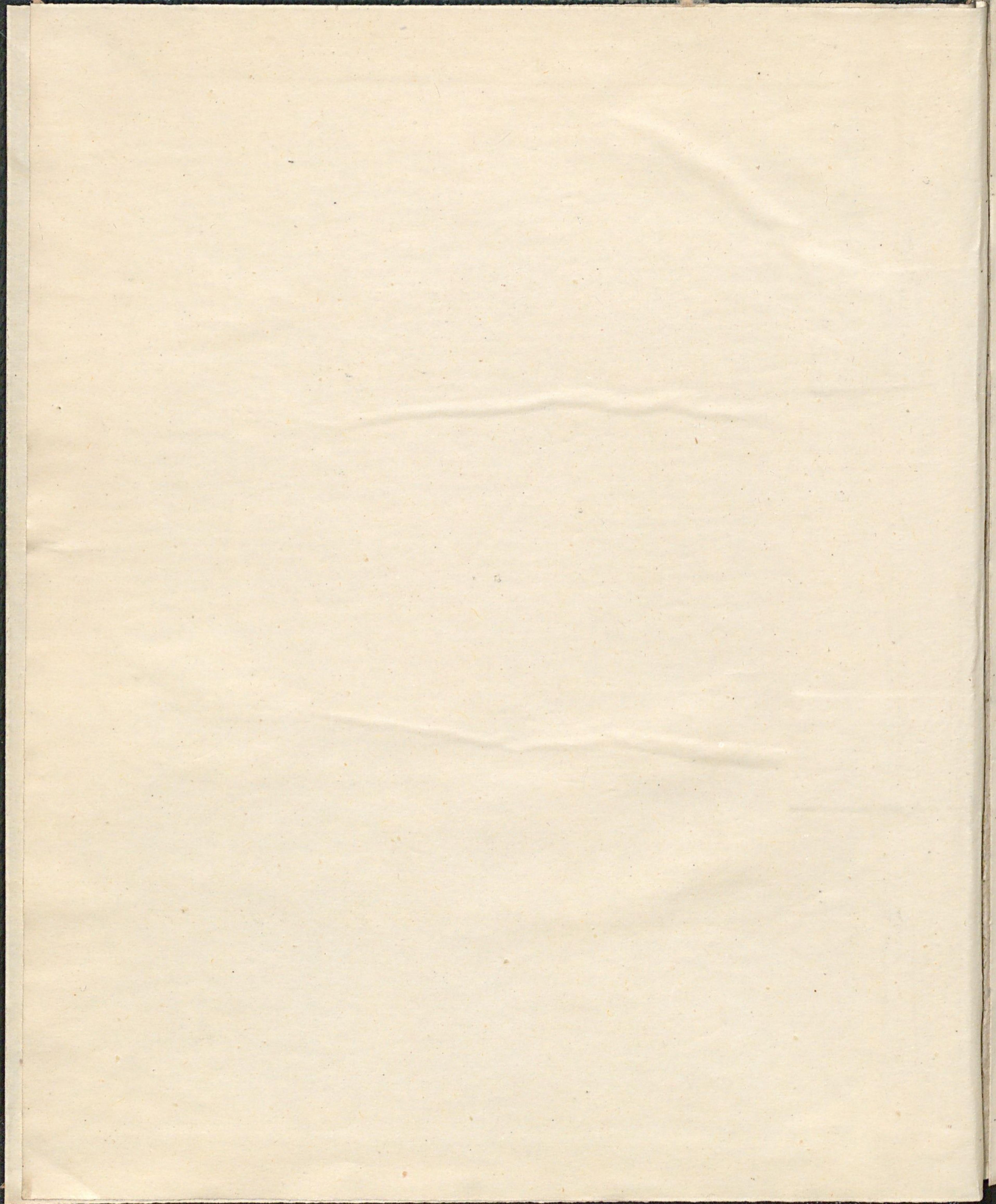
Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt

urn:nbn:de:gbv:3:1-381415-p0001-2

DFG

1699.

1. Fabricius, Iacobus : De phthisi, renali calculo vesicæ complicata.
2. Flender, Iohann Antonius Fonscas : De differentiis ultimorum voluntatum et conseruationum.
3. Gerlach, Christian Ignat : De cunctatione iudicii pictori et possessori.
4. Heringer, Ioh. Reinhard : De jure circa oppugnaciones ciuitatum.
5. Herkies, Ioh. Nicolau : De servitate facta constituta.
6. Herkies, Ioh. Nicolau : De uno homine plures sustinente personæ.
7. Herkies, Ioh. Nicolau : De electione ex obligacione alternativa electori electa
8. Herkies, Ioh. Nicolau : Epitomis personarum iuris privati et publici Germanicarum

9^a. Herkis, Th. Nicolaus: *De diplomaticis Germaniarum
imperatorum et regum.*

9b.: Herkis, Th. Nicolaus: *De fide diplomatica Germania
mannae imperatorum et regum.* Accedit appendix loco
epistola, in qua de defensione diplomaticis pro canonibus
Lindeneri, Ludovico Pio subscripti, contra H. Can.
Vngi censuram suscepta, disquisitur

10. Herkis, Th. Nicolaus: *De prescriptione iurium,
pro temporum intervalla renascientium*

11. Herkis, Ludovicus: *De actionibus adiectis
qualitatibus.*

12. Von der Meulen, Petrus Adolphus: *De exceptione
statutus rei mutati.*

13. Mollerbecker, Thomas Henricus: *De jure rerum Ocean
vitali' vulgo duodecim tabularum.*

14. Mollenbecker, Joh. Hartmann: *De regimine civitatis
gloriosa*
15. Polmannus, Henr. Rickards: *De fato Franco. Von
Fey. Zehn*
16. Schmid, Johann Corporinus: *De obligatione cedentis
et verum non bonum orationem cedendum.*
17. Spener, Christianus Hosius L'anus: *De febrimaligna
phisi complecta*
18. Vichus, Immanuel: *Fabius iuri naturalis*
19. Wentzel, Iacob. Bertholdaeus: *De probationibus
et curandis operibus*

8. 1699/1 Cg A
DISSERTATIO INAUG. MEDICA
De PHthisi RENALI

**PHTHISI RENALI
CALCULO VESICÆ
COMPLICATA,**

Quam

AUTORITATE ET DECRETO
AMPLISSIMÆ ET GRATIOSISSIMÆ
FACULTATIS MEDICÆ,

IN CELEBERRIMA LUDOVICIANA,

PRO LICENTIA

*Summos in Arte Medica Honores & Doctoratus
Privilegia more Majorum rite capessendi.*

MAGNIFICI

SENATUS ACADEMICI

Ventilationi submittit

JACOBUS FABRICIUS,

Francoth. Palatinus.

Ad Diem XXIII. Maij. M DC XCIX. H. L. Q. C.

GIESSÆ - HASSORUM.

Typ. JOHAN. REINHARDI VULPII, Acad. Typograph.

VIRIS
INTEGRITATE, PRUDENTIA RE-
RVM QVE VSV SPECTATISSIMIS,

CONSULIBUS
DNIS { SCABINIS ET
SENATORIBUS

ILLUSTRIS CIVITATIS BUTISBACENSIS,

DOMINIS PATRONIS
FAUTORIBUS ET PROMOTORIBUS
HONORATISSIMIS,

ob quamplura B. Parenti æquè ac Familiæ no-
stræ exhibita favoris & amoris
argumenta,

Disputationem hanc Inauguralem

offert & dedicat

JACOB FABRICIUS. A.

PRO-

PROLEGOMENA.

NON sine causa Petrus Castellus lib. de Optimo Medico Sect. 6. p. m. 38. *Si mortuos tractare metuitis, inquit, jam fæmine, non viri, estis, si ne hac scientia manebitis sine Medicinâ. Cum enim viscera nonnulla C. H. in profundo & abscondito sita sint, hinc si affectibus p. n. afficiuntur, adeò sàpè abstrusa illorum Causa est, ut non nisi illi, qui Cor atque Renes in sacrissimis serutari dicitur, à priori cognita sit; quapropter saluberrimo instituto corpora demortuorum secare solent Eruditi, ut à posteriori in cognitionem causæ deveniant, & posthâc in simili morbo Proximo eò facilius succurrere possint, modo sectionibus hisce non abutantur ad excusandum excusationes in peccatis, ut Helmontius alicubi Prosectoribus exprobrare videtur. Utilissimam ergò operam suscepit Stephanus Blanckardus, qui in Anat. Practica Rationali, seu Variorum Cadaverum morbis denatorum Anatomica Inspectione è diversis Practicis atque Casuistis Sectiones hujusmodi collegit, variasq; morborum Causas ob oculos posuit, ut eò facilius in Praxie easdem & cognoscere & præcidere valeamus; ad cuius imitationem haud absimilem Casum Butibaci haud ita pridem à me observatum, loco speciminis, ut vocant, Inauguralis hâc vice proponere & Amplissimæ Facultatis Medicae indultu publicè ventilare constitui. Fauxit D E V S T. O. T. M. ut omnia in Divini sui Nominis gloriam, Proximique commodum cedant feliciter!*

HISTORIA.

Puerulus à Parentibus ex parte scorbuticas progenitus, dimidio ætatis anno impleto, variolis primūm infestabatur prægrandibus usque copiosissimis ; his vix curatis præter tumorem colli , qui brevī in abscessum abiit, ulcera inter singulos manuum pedumque digitos supervenerunt, quæ utробique copiosum pus eructarunt : Urina inde excerni cœpit lactea cum maxima difficultate & ardore : Corpusculum sensim extenuatur, urgente mox calore p. n. mox frigusculo, cum siu intensa & debilitate virium : Tandem impleto ferè quinto ætatis anno exspiravit. Institutâ post mortem sectione, præter ulcus in sinistro Rene conspicuum, Ren dexter penitus exulceratus sordidoq; pure turgidus apparuit : Ureter uterque digiti crassi- tiem adæquabat, præterea calculus in vesica duarum ferè Unciarum repertus , gryseo colore conspicuus. Quæritur quâ ratione ma-
lo huic, si unquam rursus observatum fuerit, obviam eundum sit?

RESO-

OTAN

RESOLUTIO.

§. I.

Xtenuationem Corporis à Pulino-
num ulcere profluentem omnium frequentis-
simam esse, nemo facilè inficias ibit, qui Pra-
cticorum Celebriorum monumenta vel è limi-
ne salutavit: Inde enim est, quòd illi φθίσεος nomen καὶ
ἰξόχη tribui soleat. Interim ab aliarum quoque partium vi-
tio similem quandoque tabem induci, Observationes Pra-
cticorum testantur. Ita alii à pleuræ, a) alii à mesenterii, b)
alii ab hepatis c) ulcere phthisin obortam fuisse notarunt; &
si Antiquiores consulamus, ipse Cous Phthisin Renalem se ob-
servasse refert, d) quâ & puerulum hunc laborasse ex histo-
riæ relectione patet, eaque non simplici, sed vesicæ calculo
complicatâ; quem quidem affectum definimus, quod sit ex-
tenuatio totius cum concretione lapidea, febre, mictu pu-
rulento aliisque symptomatibus ab Ulcere Renum proye-
niens.

§. II.

Hoc autem affectu Puerulum nostrum laborasse pro-
bant i. Essentialiter inherentia: Contabescientia scil. totius
corporis, febris, mictus purulentus, dolor ferè continuus

A 3

Uretaræ,

a) Dolæus Encycl. Med. lib. 2. p. 291. b) Gr. Horstius. Oper. Med.
T. 2. p. 526. c) Schenck. Obs. Med. l. 3. p. 414. d) Libr. de intern. affect.
p. 266.

Urethræ, quorum alia Phthisis alia Calculum concomitari solent. 2. Id ipsum confirmant *Antecedentia*, Variolæ scil. quas sæpius Ulcera partium internarum & quæ ac externarum subsequi Praxis docet, e) Aëtas item puerilis, quæ Calculo præ aliis est obnoxia, f) & quæ primò nominanda erat Dispositio scorbutica hæreditaria, quæ ob copiam acidi vitiosi calculo pariter ac ulceris item subministravit. Sic uti & 3. Reliqua *Symptomata* inde *profluentia*, mihi dolo- rifica, sitis intensa, debilitas &c. symbolum suum addunt. Quò (licet à posteriori) referenda quoque venit αυτοψία, quâ calculus & ulcera intueri licuit, ut adeoque de duplicato hoc affectu minimè quis dubitare possit.

§. III.

Sicuti autem totum corpusculum quoad omnes ferè partes miserè emaciatum, respectu φθίσεως, ita vesica urinaria respectu calculi pro subjecto affectus meritò habetur. Primarius autem mali fons & subjectum cause erant Renes, qui ut cætera machinæ hujus microcosmicae emunctoria vitali purpuræ depurandæ dicati sunt. Antequam enim sanguis, per arterias emulgentes earumque subtilissimas ramifications advectus, à venis emulgentibus resorbeatur, in glandulis renalibus, à Malpighio detectis, depurationem subire cogitur, ubi serum salibus imprægnatum per modum filtrationis g) à reliqua massa separatum, per tubulos, quibus singulæ gaudent, excretorios, in annexas his carunculas papillares, indeque in pelvim derivatur, per Ureteres in Vesicam deponendum, debitoque tempore per Urethram excernendum. Quod secretionis negotium cùm noctes

atque

e) Vid. Fr. Hofmann, Fundam. Med. Pathol. cap. 3. §. 68. & Dolæus l.c. p. 786. f) Hippocr. Aph. 26, sect. 3. g) Buxbaum Catech. Med. p. 1. quæst. 89.

atque dies continuetur, mirum non est, à fermento acido corruptivo tubulum unum alterumvè corrosum, Renum parenchyma exulceratum, sicque elabente sensim sero nutritiō materiam calculo generando subministratam fuisse.

§. IV.

Causa Proxima & Immediata Phthiseos est exulceratio Renum, facta à οe acido & austero in M. S. hospitante, ceu causa mediata: Ubi paucis notāsse sufficiat, quòd M. S. texturam diversi generis corpuscula ingrediantur, chylosa puta, serosa, sulphurea, terrestria, θina, & ut paucis multa complectar τὰ μνγία Hippocratis, quæ tamen in statu s. n. debent esse proportionata, cùm uno vel altero excedente intemperies statim observari soleat. b) Licet itaque in statu naturali θacidum in M. S. contineatur, quod experimentis probat Hofmannus i) quantitas ejus tamen hīc in tantum fuit adaucta, ut spicula à particulis globulosis non amplius involvi potuerint, unde est, quòd tubulos renū facillimè dilaceraverint. Calculi autem genesis quod attinet, causa proxima ejus est defectus particularum θino volatilium oleosarum, balsamicarum, & hunc consequens materiæ viscidæ in substantiam duriorem concretio, k) quæ nihil aliud est, quām materia renū purulenta, quæ unā cum acido vitiioso mediatam causam constituit.

§. V.

Quā ratione autem Symptoma in Casu recensita ab acido hoc profluant, facillimum est explicare. Primis sc. mensibus fermentum acidum citra incommodum hæsit in M. S. ob arctissimum connubium cum reliquis sanguinis particu-

l) Hofmann, Fund. Med. Physiol. cap. 3. i) Dissert. de acid & viscid. Cap. 6. p. 25. k) Waldschmid, Instit. Med. Rat. lib. 2, e. 12, p. 87.

particulis *l*) quamprimum autem corpuscula acida à reliqua massa fuerunt separata, lacinando partes nervosas Spiritus in varias ataxias concitarunt, qui furore quasi perciti partes heterogeneas undarum instar ad corporis peripheriam, cœli maris microcosmici littora, extermicare conati fuerunt, *m*) ubi poros minus congruos nactæ sub cuticula hærente cogebantur, & sic exanthematum causa extiterunt. Quâ ratione, utut insignem copiam evacuatam fuisse extra omne dubium sit, maximam tamen quantitatem remansisse, ex subsequentibus facile colligi potest; hæ ipsæ enim sunt, quæ colli tumorem excitârunt, vasa ejus spiculis suis rigidioribus *n*) vellicando, quæ dum in gyrum torquebantur, humoribus circulantibus viam præcludebant, unde his stagnantibus, aliis autem à tergo sequentibus vasa extendebantur, siveque quantitas aucta videbatur. Acrimoniam inde majore per diuturniorem moram contractâ humores dilaceratis vasculis substantiam musculosam excoriârunt, emunctorioque nutrimento proprio puri generando ansam dederunt, & ab hac quoque causa reliqua ulcera derivanda veniunt, inter manuum pedumque digitos, ob copiosiores glandulas ibi dispersas & materiæ pectanti magis expositas, cum primis conspicua. Reliqua inde portio circulationis lege cum sanguine ad Renes delata tenerioribus tubulis ex parte corrosis ipsum parenchyma exulceravit, succo nutritio, per poros destructos, elabente & unâ cum acido in pus album abeunte, eodem penitus modo, ac Olivarum oleum cum aceto conquassatum album evadit, quo simili utitur laudatus Hofmannus. *o*) Huic autem materiæ purulentæ, sicuti calculus ortum debet, ita & reliqua symptomata adscribenda sunt. Dum enim portio ejus

cum

l) Fr. Hofm. F. M. Pathol. Cap. 3. §. 72. *m*) Id. I. c. §. 66. *n*) Waldschm. Inst. Med. Rat. L. 1. Cap. 2. §. 17. *o*) Patholog. Cap. 3. §. 39.

cum sanguine, per venas emulgentes redeunte, M. S. fuit
communicata, mixtura ejus turbata sicq; febris inducta fuit.
Vasculis sc. capillaribus visciditate nimiâ obstructis, sic-
que spirituum animalium influxu denegato, non potuit non
frigesculum persentiri, redeunte tamen mox calore, quia
æther, transitu, ob stagnantem sanguinem, denegato, per spa-
ciola vacua movebatur, ut globulosas sanguinis moleculas,
quæ deficiente motu inter se coiverant, disjungeret, cuius
poros perrumpens particulas insensibiles exagitabat, à qua-
rum vario & inordinato motu Calor p. n. dependebat. p) Du-
rante autem hoc motu febrili cibi in laudabile nutrimentum
non poterant converti, quin serum in sanguine restitans par-
tim ex Renibus emungebatur, partim ab admixto miasmate
purulento inquinatum partibus nutriendis ineptum redde-
batur, unde Contabescentia totius ortum duxit, juncta cum
Debilitate, ob maximam spirituum deperditionem. Reli-
qua portio ad Vesicam delata cervicem obsidendo transitum
seroso latici denegabat, quâ ratione, dum illa justo nimis ex-
tendebatur, orificia insimul Ureterum, inter utramque ejus
membranam decurrentia comprimebantur, ut adeòque mi-
rum non sit, & horum quantitatem à sero copiosius collecto
in tantum adauitam fuisse. Ruptis tandem repagulis unà cum
sero exterminabatur, ubi Urethram jamdum leviter exco-
riatam transiens acrimoniâ suâ & asperitate sensationem do-
lorificam excitabat, quin & ipsam urinam lacteo colore im-
buens, post aliqualem moram naturali gravitate fundum pe-
tendo sedimentum constituebat. Cùmque ob dispositionem
scorbuticam M. S. à particulis balsamicis fuerit depaupera-
ta, probabile admodum est, ab exsuperante acido austero
hanc ipsam in Vesica coagulatam in lapideam substantiam.

B

concre-

p) Excell. D. Valentini Physic. Giften. P. Gen. Cap. 5. §. 7.

concrevisse, successuque temporis agglutinatione aliarum molecularum in tantam molem abiisse, quæ continuâ compressione & vellicatione Urethræ tantos dolores excitavit, qui quidem à copiosiore potu assumpto tantis per immuebantur, quod sero copiosius affluente, Calculus elebatur, sicque in Vesicæ Cavitate fluctuans fibrillas membranarum minus attingebat: Accedit, quod hâc ratione Æia peccantia magis diluta & spicula eorum magis occultata fuerint. Copiosiorem autem potum hauriebat puerulus, continuâ siti pressus, partim ob defectum feri, salivæ generandæ dicati, quo per æstum febrilem absumpto faucium membranæ interiores non legitimè potuerunt humectari, partim ob maximam salivæ, à corrupto miasmate inquinatæ, acrimoniam, quâ fauces lacinando molestissinam illam sensationem produxit.

§. VI.

Quibus omnibus ex Causis Remotioribus occasionem dederunt Ætas puerilis & Dispositio scorbutica hæreditaria, Ætas enim hæc sicuti ob teneriorem partium structuram Exulcerationi & hinc obortæ Phthisi præ aliis videtur obnoxia, utpote in qua fibræ non adeò robustæ sunt, ut materiæ peccatis impetum perferre valeant, ita ob αδδηφαγίαν calculi generationem promovit, quatenus Cibis non legitimè subactis particulæ Chyli balsamicæ oleofæ non fuerunt extraversæ, quæ aliâs acidi spicula obtundendo, generationem ejus impeditre potuissent. Eâdem ratione plurimum hûc fecit Dispositio scorbutica, quæ Embryoni, adhuc in Uteri claustris hærenti, à matre communicata fuit, cùm fermentum illud peccans cum nutrimento, per Umbilicalem venam advecto æquè ac post partum cum lacte exhibitum M. S. simili charactere

factere notaverit, unde brevi post tot Symptōmatum gravissimorum syndrome oborta fuit. Quammaximē verò è Rebus Præternaturalibus morbo huic ansam dedisse videntur rudera quædam à Variolis relicta, quæ non tantum abscessum in collo, ut & ulcera intra manuum pedumque digitos produxerunt, sed & Renes exulcerare potuerunt; ad quæ præcavenda Laxantia aliaque sanguinem depurantia Curæ Vario-larum subjungenda esse, sæpiissimè in Collegiis suis inculcâsse novi Excellentissimum D. D. Valentini p. t. Facult. Med. Decanum, Præceptorem meum ac Patronum omni honoris cul-tu suspiciendum.

S. VII.

Optandum autem fuisset in *Prognosi*, ut juxta illud Naso-
nis: Principiis obsta, Medicamentorum convenientium usu
visceribus affectis statim prospectum fuisset, ita enim soluta
Unitas consolidari, calculi generatio impediri, verbo, ma-
lum in herba suppressi potuisset; quod cùm, morbo ob pro-
fundiorem affectæ partis sitū minus se prodente, fuerit inter-
missum, mirum non est, quòd radices sensim agendo imme-
dicabile tandem evaserit, sicque tot medicamentorum ad-
hibitorum vim eluserit. Perfectam enim Curam ejusmodi
Renum ulcera confirmata haud admittere, non sine ratione
asserit Br. Seidelius, q) ex eo, quia remedia ob remotiorem
situm integras vires in affectam partem exerere non valent,
unde frequentissimè calculosos vitam phthisicè finiisse, ob-
servavit Mortonus Anglus r) Accedit, quòd neque suffitus
neque Injectiones abstergentes aliavé externè adhibita eò
pervenire queant. Ut taceam, à continua seri acrioris vel-
licatione malum indies exasperari. s) Ita nec Calculus gran-

B 2

dior

q) Tract. de morb. incurab. p. m. 24. r) Phthisiolog. Lib. 3. Cap. 6.
p. 103. s) Fernel. Ambian. Pathol. L. 6. fol. 143. & seq.

dior factus siliceamque duritiem adeptus, teste Celeb. Ludovicō ^{t)} medicamentis cedit, sed sectionem requirit, quæ tamen, sicut in se periculosa, hīc ob debilitatem virium institui non potuisset, imò si vel ex voto successisset Operatio, è materia morbosa tamen indies affluente aliis facile procreatus fuisset,

§. VIII.

Proinde, si ullibi sanè hīc, maturanda fuisset *Cura*, quæ his potissimum nititur Indicationibus, ut sc. 1. Causæ externæ removeantur. 2. Dispositio scorbutica corrigatur. 3. Materiæ Renum purulentæ æquè ac calculo via paretur. 4. Noxia renibus illata emendetur, & denique 5. Symptomatum ratio habeatur,

§. IX.

Primum fit imperando legitimam Diætam, quæ in decenti Rerum 6. Non Naturalium regimine consistit. Ex harū autem censu primas quidem tenet Aér, qui eligatur temperatus, purus, inquinamentis morbidis haud infectus. Nec reliquæ tamen hīc negligendæ sunt, & in primis in cibo & potu assumendo Temperantia commendanda venit; copiosius enim & inordinatè si ingeratur cibus, fermentum stomachale obruitur, quod dum assumpta minus digerere valet, cruditates cumulantur, quæ plurimis Symptomatibus forespandunt. Ita qualitatis intuitu Cibi sint ἔυχυμοι & ἔυπεπλοι, nocent autem falsi & acidi, utpote qui M. S. acriorem reddendo ignem igni addunt. Potus sit Decoctum hordei, cum liquiritia, passulis similibusque paratum. In motu & quiete servetur mediocritas; sicuti enim per commotiones vehementiores post pastum in primis institutas u) chylus crudior ad Renes præcipitatur,

t) Pharmac. moderno secul. applic. Diss. i. p. m. 198. u) Vid. Exc. D. Valent, Medic. Nov. Antiq. Part. 6, Cap. 4. p. 209.

cipitatur, sive commoda calculo materia subministratur, ita per otium nimium transpiratio insensibilis, quâ via peccantia eliminari debeant, sufflaminatur, & humores ad stagnationem disponuntur. x) Idem tenendum de somno & vigiliis, quæ utrobique sint moderata. Consuetarum etiam evacuationum ratio habeatur, in primis alvus servetur lubrica, cum scybalia in intestino recto hærentia calculum in Vesica commovere valeant; cuius intuitu & affectus animi vehementiores fugiantur,

§. X.

Ad secundam Indicationem absolvendam faciunt primum Laxantia, quâcunque formâ adhibita; licet enim Purgantia in Phthisi nociva esse judicet Waldschmidius, y) illud tamen de fortioribus & drasticis, ipsam M. S. colliquantibus, intelligendum est, quæ in affectu hoc, cum primis confirmato, nocerent. Potius ergo commendari hîc merentur Lenientia, fomitem morbosum è primis viis evacuantia, quælia sunt Sennata, in specie decantata illa aqua laxativ. Manganettæ, cui manna, syrpus Rosar. solut. mechoacanna & similia commodè misceri possunt. Quibus deinde Diaphoretica quandoque subjungenda sunt, volatilia pariter ac fixa, utpote quæ partim acidum p. n. absorbent & ut vulgo loquuntur præcipitant, partim per cutis poros eliminant, v. gr.

R² Pulv. bezoard. Lud. 3is.

♂ diaph. Dj.

Cin. ♂ Ds.

♀ vol. C. C.

viperar. a. gr. iij. M. D. S.

Versüssend Pulsverchen des Tags dreymahl eine Messer
spickvoll zunehmen.

B 3

R² ▽

x) Waldschm. Inst. Medic. Rat. L 2. Cap. 8. & J. Zach. Furst. Dialog. Hygiast. C. 6, p. 119, y) Institut. L. 5. Cap. 12, §. 5.

[...] 14 [

Bx. ▽ Fumar. 3j.

ex lignis 3j.

Tinct. 3ii 3j.

Spir. ♂ * c. 3j.

Syr. contrayerv. 3vj. M. D. S. Abends im
Schloffen gehen einen Löffelvoll zu geben.

§. XI.

Tertiae satisfaciunt Diuretica leniora virtute emolliente vias urinarias ampliantia; ubi commendari meretur decoctum contra calculum Foresti, quo per biduum usurpatō in Illustri quadam Persona calculum, qui in dextro rene hæserat & phæcolum referebat, absque ullo dolore excretum fuisse memini. Prosunt & omnia ex alkekengi baccis parata, ut & terebinthinata, v. g. ipsa Terebinthina Veneta cum Vitello Ovi soluta, & in brodio exhibita, vel Emulsio inde parata; in specie vero spiritus terebinthinæ super sacch. Saturn. digestus, qui præterquam quod gratâ rubidine se commendet, quam hâc ratione Elsholtzio teste ^{z)} acquirit, insimul respectu febris magis redditur specificus, cuius intuitu Phthisicos sub imperio Saturni esse censet Paracelsus.

a) Externè autem simul usurpentur Balnea & Insessus, ex emollientibus, vel etiam simplicissimè ex polenta & stramine avenæ parata, ad imitationem Sim. Pauli b) exhibendo ante horum ingressum Oleum amygdalar. d. vel solum, vel cum syrupo de althæa Fernelii anaticâ portione cum tantillo sachari mixtum. Horum loco etiam oleum scorpionum cum fructu adhibetur, vel & Epithema aliquod applicatur. v. g.

Bx. Cortic.

^{z)} Destillator. Curios. Cap. 2 p. 6. a) Oper. Tom. 1. p. 554. Edit. Argentin. in Fol. b) Quadripart. Botan. p. 214.

-88] 15 [88-

Rx Cortic. cepar. M. j.

Flor. chamom.

verbasc.

genist. ana. P. ij.

Sem. lini ziij.

apii ziij. D. S. Sachen in einem

Säcklein in Wein zu kochen und warm überzulegen.

His nil proficientibus ad fortiora transeundum , pellentia
sc. ubi egregie se habet Tinctura Tartari , cum primis si Sale
volatili insectorum fuerit acuata , quæ ita præscribi potest.

Rx Tinctur. Tartari ziij.

Milleped. prep. 3l. Stent in infusione per 24.
horas Colat. D. S. Eröffnende Tinctur Morgens und
Nachmittags 6. Tropfen einzugeben.
vel si potiuncta magis arrideat,

Rx. Aq. fragor.

alkekeng. an. 3j.

Spirit. aperit. Penot. 3j.

Ocul. cancer. alcolis. 3l.

Syr. capillor. q. 3l.

M. S. Wässerchen Löffelweis zu gebrauchen.

§. XII.

Pro quarto scopo conveniunt omnia balsamica , vul-
neraria , unitatem solutam consolidantia , ubi in specie
Balsamus Locatelli , quantitate avellanæ saepius in iusculo
exhibitum , egregius est , item Bals. de Copaiwa , qui com-
modissimè in forma Balsamo - Sacchari exhibetur , & ita
præscribi potest.

Rx. Balsam. de Copaiu. 3j.

Sacch. Canariens. q. s. F. pulv.

D. S. Heylender Zucker davon offt eine Messer-Spitze
voll zunehmen.

& quæ

&, quæ primò nominanda erant, Decocta vulneraria, quo-
rum descriptiones videantur hinc inde apud Auctores. Sim-
plicissimum, utut non temnendarum virium, paratur ex
petroselino c) vel hedera terrestri, in cuius singulo haustu
gutta una vel altera Balsami Sulphuris terebinthinati exhi-
beri potest. Horum tamen vicem Lac vaccinum, in quo
Radices mucilaginosæ & vulnerariæ v. gr. liquiritiæ, conso-
lidæ, althææ, similesvè decoctæ fuerint ad imitationem Pla-
teri d) saccharo edulcoratum sæpius haustum supplere
potest.

§. XIII.

Tandem ut ultimæ quoque Indicationi satisfiat, ad Dys-
uriam leniendam profunt omnia mucilaginosa & balsami-
ca, in primis Emulsiones ex Seminibus frigidis paratae v. gr.

R. Sem. 4. frigid. maj. a. 3j.

papav: alb. 3ij. C. S. q.

▽ violar. f. Emulsio add. ocul. caner.

præp. 3f. Edulc. c julep. Rosar. q. f. D. &. Stillende

Milch zuweilen ein paar Löffel voll zu nehmen.

Externè Injectiones fiant in Urethram ex lacte dulci, in quo
Rad. alth. & liquir. decoctæ fuerunt, addendo simul quid
Terebinthinæ, formulæ varia videantur apud Practicos.
Quodsi dolor quidam Nephriticus (quem infantuli non
semper exprimere possunt) conjunctus fuerit, ad hunc de-
mulcendum varia hinc inde commendari videoas, præ cate-
ris tamen laudari meretur seq. pulv.

R. Ocul.

c) Jonston Idea Medic. Pract. L. io. Tit. 2. C. 1. d) Obsrv. L. 3.
p. 317.

- B.** *Ocul. cancer. Æj.*
Cin. nativ. præp. Æf.
Pulv. anod. Lud. gr. vj.
M. D. pro 3. Dosibus.

Cui, si potiuncula magis expectatur, hæc substitui potest:

- B.** *Δ. fragor.*
ononid. à. 3j.
Troch. alkekeng. 3j.
Theriac. Cæl. gr. iij.
Syr. de alth. F. 3l.

M. S. Stillendes Eranclein zuweilen einen Löffel voll zu nehmen.

& si alvus justo contumacior sit, externè simul Clyster infundatur, ex lacte dulci cum butyro non salito paratus, vel terebinthinatus v. gr.

- B.** *Decoc. emoll. vel lact. 3jj. l. iiij.*
Terebinth. c. vitell. Ovi sol. 3ff.
Sacch. Thom. 3l. M.

Extenuationi succurrimus per Diætam Lacteam, quæ præmissis præmittendis hic egregia est; ad præcavendam autem lactis coagulationem tantillum sacchari vel mellis addatur. e) Jungantur tamen insimul specifica antihectica v. gr.

- B.** *Antihect. Poter. 3j.*
Spec. diatrag. Fr. 3f.
Sacch. l. gr. vj.

Canariens. 3j. M. S. Sonderlich Pulver
Morgens und Abends ein Messer spic in der Milch zu nehmen.
 Et hæc in morbo incipiente sufficere potuissent. In malo autem desperato quidam Nevrotomiam instituendam esse suadent, ut scil. parti primati affectæ Remedia facilius ap-

C plicari

e) Exc. D. Valent. Medic. Nov. Antiq. Part. 6. p. 195. & Dolæus En. cyclop. Med. L. 2, p. 311.

plicari possint; imò sunt, qui cauterio actuali, in substantiam Renum adacto, apostemata Renum in pluribus felicissimè curata fuisse asserunt. Verùm cùm Operationes hæ sint periculosissimæ, & Medici fama facile inde lædi possit, ab iisdem abstinentur & potius Symptomatibus, quantum fieri potest, succurrendum suademus, quod quâ ratione fieri debeat, ex prioribus aliquomodo patet; plura ergò qui desiderat adeat Practicos, & in specie ante laudatum Mortorum in Phthisiologia exasciatissima & in Praxi utilissima. Hæc pro scopo nostro sufficient. Deo pro concessa hactenus gratia sit Laus Honor & Gloria in sempiterna secula.

COROLLARIA.

I.

IN Inspectionibus Cadaverum ex vulnere demortuorum sectio totius requiritur, licet occisus subito corruerit & exspiraverit. Vid. Constit. Crim. Carol. V. art. 149.

II.

Nec in infanticio sufficit stigmata externa inspicere, sed pariter sectio instituenda, quam qui negligunt, gravissimè errare videntur.

III.

—[§§] 19 [§§]

III.

*Certum Impragnationis signum ex Urinahanc
riri posse nego.*

IV.

*Extracta è Residuo aquarum destillatarum
parata aquè bona, ac qua ex herbis re-
centibus fiunt, esse, Ratio docet & expe-
rientia.*

V.

*Extracta cum Vino parata plus sàpè nocere
quàm prodesse solent, cùm vinum stigma
acidissimum relinquat.*

VI.

*Lues Gallica, utut perfectissimè curata videa-
tur, rudera tamen aliqua ut plurimum
relinquit, nam*

Quo semel est imbuta recens servabit &c.

VII.

*Canis rabidus haud ita pridem Heri sui pedes
lambit, qui an hoc sibi nocitum sit ex
Medico querit? Mihi quid videatur di-
cam in conflictu.*

C 2

VIII.

— 20 —

VIII.

Licet V. S. in Pleuritide benigna sepius sit proficia, eandem tamen in maligna admodum nocere ex novellis ordinariis Parisiensibus nuperrimè innotuit, que omnes illos, in quibus V. S. heic administrata fuit, interisse affirmabant.

IX.

Chirurgia Transfusoria, quâ sanguis hominis sani aut bruti in Venas alterius transfunditur, hodiè quidem exolevit, interim, praterquam quòd Circulationem sanguinis demonstret, in nimiis quoque vulnerum hemorrhagiis insignem adhuc usum præbet.

F I N I S.

(X2617999)

W.M.

Farbkarte #13

B.I.G.

Black

3/Color

White

Magenta

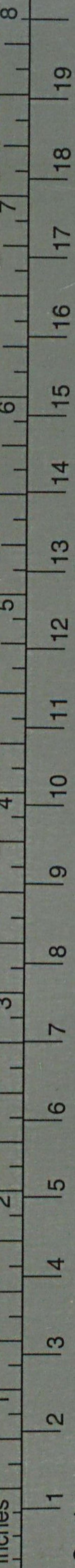
Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

NAUG. MEDICA
RENALI
VESICÆ
ICATA.
ET DECRETO
GRATIOSISSIMÆ
IS MEDICÆ,
LUDOVICIANA,
CENTIA
*Honores & Doctoratus
majorum rite capessendi.*
MIFICI
ACADEMICI
ni submittit
FABRICIUS,
Palatinus.
DC XCIX. H. L. Q. C.
ASSORUM.
DI VULPII, Acad. Typograph.

1699/1 Cg